

általános pedagógiai alapvetést igyekeztek adni, holott ezt az alapjában véve lélektani kérdést abban az irányban kellett volna mélyíteniök, hogy az értelmi megismerés és az erkölcsi értékek felismerése s ezeknek a pszichében aktív energiákká való átalakítása mily eszközökkel érhető el legelőszérűbben. E tekintetben egyik munkát sem ítélték a bírálók (Pauler Ákos és Fináczy Ernő) a jutalomra érdemesnek, de megjegyzik, hogy csaknem valamennyi szerző komoly törekvést árul el és remélhető, hogy megfelelő elmélyedéssel értékesebb eredményt is hozhat létre. — A pályaművek száma azt mutatja, hogy a teljesen időszzerű kérdés felkeltette a kíváncsatos érdeklődést és hogy a pedagógiai problémákkal való foglalkozásra nagyobb a hajlandóság, mint amekkorát általában ismerünk. A bírálatnak némelyik munka egyes részeiről szóló elismerő szavai ugyanúgy, mint a filozófiai pályaművek bírálatai pár év óta azt a gondolatot erősítik meg, hogy a buzdítás céljából kíváncsatos volna módot találni a jobbaeska munkák szerzőinek a megismerésére is. A bírálatok többnyire felemlítik, hogy a szerzők fiatalságát észlelték a munkákban; a fiatalokat személyesen kell ismerni, hogy vezetni lehessen őket. Történeti szempontból feljegyzésre méltó, hogy újabban többször jelenik meg az akadémiai pályaművekben Böhm és Schneller hatása.

Család és Iskola (13., 14., 15. sz.). *Lux Gyula* közvetlen tapasztalataiból ír a harctéren levők lelkületéről. Megfigyeléseiből fontos, amit a vallásos érzületről mond: imádkoznak sokan, de azért nem lehet azt mondani, hogy «a vallásos élet a háborúban mélyebb gyökeret vert s a már homályosulni kezdő vallásosság új életre kelt volna; ellenkezőleg, a vallásos érzület a maga legmélyebb alapjaiban határozottan lerombolódott». Nagyon is ránk tartozik az is, amit az idegrendszer szerepéről meg a műveltség okozta különbségekről, az alárendelt helyzetű tanult ember lelkiállapotáról, a bajtársi érzelmekről stb. mond. Tömerdek apró vonásból alakul majd ki az a közlélek, amely a háború után a hazatérő katonák szavából, életéből az itthonlevőket is eltölti s amelynek alapos ismerete és nevelői szempontból való mérlegelése nélkül megint csak idegenül áll majd az iskola az étellel szemben! Ezért lett volna fontos, hogy a közlélek alakulásának apró-cseprő mozzanatait is megfigyeljük és feljegyezzük. S ezért hasznosak Lux Gy. közlései is.

Egészség (5. sz.). *Bozóky Endre* az Orsz. Közegészségi Egyesület iskolaegészségügyi szakosztályában nyilvános megvitatás bevezetéséül bírálatot mondott az Orsz. Testnevelési Tanács hivatalos kiadványáról: *Kmettykó J.-nak* «Az iskolai testi nevelés reformja» c. munkálatáról. Ellene szól annak, hogy a nevelő testgyakorlás kötelezettségét törvény mondja ki; elég, ha a tanterv szabályozza; lehetetlen a szülőket arra szorítani, hogy a felmentett tanulókat külön órákon az iskolaorvos és a testnevelő tanár vezette gyógytornagyakorlatokra küldjék, mert az orvosválasztás a bizalom dolga; aggályos volna a testgyakorlás miatt az elméleti órákat apasztani vagy a kötelező heti óraszámot négygel emelni. Rámutat B., hogy a javaslatok jórésze hatalmi kérdésekkel, t. i. a tornatanítók iskolai hatalmának a kérdésével kapcsolatos. Általában súlyosnak és egyoldalúnak tartja